YUBİLEY Kaspi 30 AVQUST ŞƏNBƏ 2025 9

BU İL XALQ ARTİSTİ VİDADİ ƏLİYEVLƏ ÖMÜR-GÜN YOLDAŞI, XALQ ARTİSTİ ELMİRA İSMAYILOVANIN 80 YAŞI TAMAM OLUR

“MAAŞ OLMADAN DA İŞLƏMƏYƏ RAZI İDİM”

TƏRANƏ MƏHƏRRƏMOVA
taranamaharramova@kaspi.az

Vidadi Əliyev: “Əlbəttə, ürəyimiz teatrda qaldı. Biz o teatrın bütün yükünü çiynimizdə daşımışıq. Ermənilərin içərisində o teatrı hansı əziyyətlə yaşatmışıq, tanıtmışıq”.

Elmira İsmayılova: “65 yaşdan sonra təqaüdə çıxma qaydası incəsənət işçilərinə aid olmamalıdır. Bəs kinoda, teatrda yaşlı rolları kim oynasın? Mən yaşda olan adamın rolunu 25 yaşda aktrisa necə oynaya bilər?”

Hər ikisi böyük fədakarlıqla İrəvanda Azərbaycan teatrını yaşadıblar. 1967-ci ildən 1988-ci ilə qədər Qərbi Azərbaycanın rəmzi olan teatrın adını qoruyub, təbliğ ediblər. Teatrın fəaliyyəti Bakıda bərpa olunandan sonra qaçqınlıqda yaşayan Qərbi azərbaycanlıların dərdini, problemini əks etdirən tamaşalarla çıxış edib. Ömürlərinin 45 ilindən çoxunu bu teatrın yaşamasına həsr ediblər.

Xalq artisti Vidadi Əliyevlə ömür-gün yoldaşı, Xalq artisti Elmira İsmayılovanın bu il 80 yaşı tamam olur (1 sentyabr Vidadi Əliyevin, 13 noyabr Elmira İsmayılovanın 80 illik yubileyidir).

İndi onlarla söhbət etmək o qədər də asan deyil. İki ildən çoxdur ki, mətbuatla ünsiyyət qurmurlar. Hətta sırf yaradıcı mövzularda müsahibədən də imtina edirlər. Sevimli övladları Oqtayın faciəli ölümündən sonra özlərinə çəkiliblər.

Qocaman aktyorlar nəhayət, bu sükutu pozdular. 80 illik yubileyləri ərəfəsində ömürlərini həsr etdikləri İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrından, sevimli övladlarını əllərindən alan faciədən, xatirələrdən, qarşılaşdıqları haqsızlıqlardan danışdılar.

“ÜRƏYİMİZ TEATRDA QALDI”

● **Təxminən 10-15 il əvvəl sizin hər ikinizlə ayrı-ayrılıqda görüşüb müsahibə hazırlamışam. Əlbəttə, o vaxtdan çox sular axıb, çox şeylər dəyişib. Hər ikiniz ömrünüzü İrəvan Teatrının qurulmasına, yaşamasına həsr eləmisiniz - bu tarix isə dəyişməyib. Sonuncu dəfə teatrın səhnəsinə nə vaxt çıxmısınız?**

● **Vidadi Əliyev:** 2016-cı ildə. Demək olar ki, hər ikimiz eyni vaxtda tamaşada oynadıq.

● **Elmira İsmayılova:** Yaşla əlaqədar işləyə bilməzdik. Dedilər ki, 65 yaşdan sonra təqaüdə çıxmalısınız...

● **Demək olar ki, ürəyiniz teatrda qaldı?**

● **Vidadi Əliyev:** Əlbəttə, ürəyimiz teatrda qaldı. Biz o teatrın bütün yükünü çiynimizdə daşımışıq. Ermənilərin içərisində o teatrı hansı əziyyətlə yaşatmışıq, tanıtmışıq. Təkcə aktyor və yaradıcı adam olmamışıq, hər işi özümüz görmüşük ki, teatr yaşasın. İrəvandan Bakıya gələndən sonra çətinliklər ikiqat artdı. Nə dövlət pul verirdi, nə yer, nə pal-paltar vardı. Özümüzlə heç nə gətirə bilməmişdik. Adamın vicdanı götürmürdü ki, əzab-əziyyətlə orada yaşatdığın teatr burada məhv olsun.

> “Oqtay mənə həm qardaş idi, həm ata idi, bir sözlə, həmdərd idi. Nə sözüm olsa onunla bölüşürdüm. Mən onsuz yaşaya bilmirəm.”

● **Bəs İrəvan Teatrının indiki vəziyyəti necədir?**

● **Vidadi Əliyev:** Teatr yenə işləyir, qastrollara gedir. Rəsulzadə qəsəbəsində teatr üçün bina da tikilib, amma hansısa səbəbdən açılışı baş tutmur. Teatr binasının qapısı bağlıdır. Artıq 3 ildir ki, vəziyyət belədir.

● **Elmira İsmayılova:** Aktyorlar Binəqədi Mədəniyyət Evində hazırlaşırlar.

“BİZ DEMƏK OLAR Kİ, HEÇ TƏRƏF-MÜQABİL OLMAMIŞIQ”

● **Uzun illər bir yerdə işləmək, birgə səhnəyə çıxmaq təəssüratlarınız necədir?**

● **Elmira İsmayılova:** Biz demək olar ki, heç tərəf-müqabil olmamışıq. Anarın “Şəhərin yay günləri”ndə Vidadi Qiyas rolunu, mən də Dilarəni oynayırdım. Sonra bir-iki tamaşada da rollarımız oldu. Amma başqa tamaşalarda birgə oynamamışıq. Birgə işləməyimizin mənfi tərəfləri də vardı: sənət adamı kimi evdə qayğılarımız kənarda qalırdı, teatrın söhbətini edirdik. Sənət mübahisələrimiz olurdu. Ayrı yerlərdə işləsəydik, işin söhbəti də evə gəlməzdi. Bir yerdə işləməyin çətinliyi də budur. Hətta uşaqlar da teatrda böyüdülər. Onlar da gəlib söhbətə qarışırdılar. Elçin 4 yaşı olanda “Atayevlər ailəsi”nə gəldi. Vidadi prokuror rolunu oynayırdı. Bir də eşitdik ki, Elçin gecə gəlib yatan yerdə Vidadiyə deyir ki, o, sənə belə deyəndə sən onun yaxasından tut silkələ. Bizim uşaqlar o mühitdə böyüyürdülər.

● **Təbii, övladlarınızın hər ikisinin televiziyanı seçməsi, sənətə meyli də bu mühitdən qaynaqlanıb...**

● **Elmira İsmayılova:** Oqtayın Tibb İnstitutuna daxil olmaq üçün böyük şansı vardı. Dərslərini yaxşı oxumuşdu. Vidadinin xalası oğlu Kemerovada yaşayırdı və şəhərin səhiyyə rəhbəri onun qonşusu idi. “Oqtay, gəl mənim yanıma, hansı fakültəni istəyirsən, burada oxuyarsan”, - deyə təklif etdi. Amma Oqtay “mən İncəsənət İnstitutunda oxuyacağam”, - dedi. Mən də “sənə Bakıya getməyə yol pulu verməyəcəyəm”, - deyə bildirdim. İstəyirdim ki, o, Tibb İnstitutunda oxusun. “Vermə, 10 manatım var, bilet alıb gedəcəyəm”, - deyə inadından dönmədi. O vaxt İrəvandan Bakıya qatarlar işləyirdi. Bilet alıb getdi. Bir də “tələbə biletimi alıb gəlirəm”, - deyə zəng etdi. Bizim Oqtayla Elçinin sənət seçiminə heç bir müdaxiləmiz olmayıb. Özləri nə istədilər, onu da seçdilər. Elçinin oxuduğu aspiranturanın yerini heç bilməmişəm. Doktorluq müdafiə edəndə getdim.

Fotolar: Tural Xəlil- Global Media Group

“MƏN ONSUZ YAŞAYA BİLMİRƏM”

● **Yəqin ki, səhnədən ayrılmaq asan olmadı...**

● **Vidadi Əliyev:** Əlbəttə, asan olmadı. 46-47 il səhnədə oynayasan, birdən hər şeyi atıb əliboş dayanasan.

● **Elmira İsmayılova:** Təqaüd yaşı məsələsini ortaya atdılar. Mən teatrdan çıxandan sonra 5 il televiziyada işlədim. Bu, mənim üçün çox yaxşı oldu. Pandemiya başlayanda işlədiyim “5 gəlin” verilişi bağlandı. Bilsəydim, Bakıya gələndən sonra elə televiziyada çalışardım. Televiziyada işlədiyim vaxtlarda hansı qapını açırdımsa, hörmətlə qarşılayırdılar. 50 il teatrda işlədim, heç o qiyməti vermədilər. 65 yaşdan sonra təqaüdə çıxma qaydası incəsənət işçilərinə aid olmamalıdır. Bəs kinoda, teatrda yaşlı rolları kim oynasın? Mən yaşda olan adamın rolunu 25 yaşda aktrisa necə oynaya bilər? Mən nə danışığımı, nə ağlımı itirmişəm. Əlbəttə, 10 il əvvəl - səhnədən ayrılanda daha fərqli idim. Bütün rolları oynaya bilərdim. Dedilər ki, qoy cavanlara iş yeri olsun. Bəyəm teatrda verilən maaşla işləməyə cavanlar gedirlərmi? Hamı kinoya, seriala çəkilməyə qaçır.

● **Vidadi Əliyev:** Mən razı idim ki, maaş verməsinlər, amma işləyim. Vaxt olub, eyni zamanda 8-9 iş görmüşəm, heç birinin maaşını almamışam. Amma elə bir münasibət gördüm ki, o qədər sevdiyim teatrdan üzümü çevirdim...

● **İndi dəvət olsa, qəbul edərsiniz?**

● **Elmira İsmayılova:** Bir neçə dəfə dəvət olub. Heç yerə getmirəm. Heç verilişlərə də getmirəm. Gedə bilmirəm. Hətta qonaq gedə bilmirəm. Mən dərdimi kiminləsə paylaşmağa aparmaq istəmirəm. Heç cür çəkə bilmirəm. Oqtay mənim üçün tək oğul deyildi. Həm qardaş idi, həm ata idi, bir sözlə, həmdərd idi. Nə sözüm olsa onunla bölüşürdüm. Mən onsuz yaşaya bilmirəm (ağlayır). Həyatda bütün ümidini itirmək bilirsiniz necə ağırdır...

“HƏYAT MƏNİM ÜÇÜN O GÜN SÖNDÜ”

● **Acınızın nə qədər dərin olduğunu başa düşürəm və təsəlli üçün söz tapa bilmirəm. Amma bu, həyatdır. Sizin başqa övladınız, nəvələriniz var...**

● **Elmira İsmayılova:** Elçin var, Dilarə var, nəvələr var. Bizi bircə gün də diqqətsiz qoymurlar. Amma hər kəsin öz yeri var. Həyat mənim üçün o gün söndü. Sonuncu dəfə martın 20-də buraya gəldi. Hər şey alıb gətirmişdi. “Xonça bəzə, şam yandırarsan”, - dedi. Çıxıb gedəndə “boyum da çatmır, əyil, üzündən öpüm”, - deyəndə “əsgər gedirəm?” - deyə zarafata saldı. “Sabah gələcəm”, - deyib getdi. Amma gəlmədi... Balaca bir əl telefonum vardı. Oqtay həmişə o telefona zəng edirdi. O hadisədən sonra üç gün həmin telefon işləmədi. Ustaya apardılar. “Bu, düzəlməyəcək”, - dedi. Üç gündən sonra telefon öz-özünə açıldı, möcüzə oldu. İnanın, indi gözümdə heç nə yoxdur. Elə bil hər şey yuxu idi...

● **Zaman bütün yaralara məlhəm olur...**

● **Elmira İsmayılova:** Zaman heç nəyi sağaltmır. Keçib gedir, heç nə edə bilmirsən. Mən onda hiss etdim ki, insan nə qədər çarəsiz olarmış. Sapsağlam adam bir dəqiqənin içində yox oldu. Dilarə deyir, danışıb gülürdük. Birdən Oqtaydan səs gəlmədi, çağırdım, hay vermədi. Nə ürəyində, nə başqa orqanında problem olub. Ekspertiza da “nə olubsa, Allahla öz arasında olub”, - deyib. Yazısı ora qədərmiş...

“47 İL İŞLƏMİŞƏM, HEÇ VAXT QRİM OTAĞI GÖRMƏMİŞƏM”

● **Sizin teatrın tarixində xidmətləriniz var. Arxivlərdə, fondlarda, yaddaşlarda, ürəklərdə rollarınız, tamaşalarınız qalıb...**

● **Elmira İsmayılova:** Şəkillər qaldı... O vaxt tamaşanı lentə alıb saxlamaq imkanı yox idi. Teatr Cəmiyyətindən gəlib şəkillər çəkirdilər. Yalnız şəkillərdə qaldı hər şey...

● **Necə bilirsiniz, ən yaxşı rolunuz artıq oynanılıb?**

● **Vidadi Əliyev:** Yox...

● **Elmira İsmayılova:** Mən istədiyim rolları oynamışam. Nə arzulayırdımsa, oynamışam. Teatr yaxşı əsərlər götürüb, mən də hamısında ürəyim istəyən rollarda səhnəyə çıxmışam. Ürəyimdə qalan heç nə olmayıb. Hər il dörd təzə tamaşa hazırlanırdı. Mən hamısında var idim. Hələ “əsər oxunanda ən yaxşı rol bunundur”, - deyə mübahisələr düşürdü. Hər il 180-200 tamaşanı İrəvan yaxınlığındakı ayrı-ayrı kəndlərdə, Azərbaycanın rayonlarında oynayırdıq. Qastrollara görə heç yerə getmək imkanımız da yox idi. Bütün günlərimizi teatra həsr edirdik, başqa cür mümkün deyildi.

● **Vidadi Əliyev:** Mən sevdiyim işlə məşğul olmuşam. Əzab, zülm olub, amma işimi sevmişəm. Təsəvvür edin, 47 il işləmişəm, heç vaxt qrim otağı görməmişəm. Bunun nə demək olduğunu təsəvvür edirsiniz? Elə o küncdə-bu küncdə, pəncərə ağzında, pərdə arxasında qrim etmişik... O şərait olmadı, indi də yoxdur... Hətta qapını açıb içəri girməyə icazə yoxdur.

● **Elə bir qaynar dövrdən sonra belə susqun bir dövr...**

● **Elmira İsmayılova:** Oqtayın başına gələn faciə olmasaydı... Mən qaynar adamam, yenə susqunluq olmayacaqdı. Ən azı, ekspert kimi verilişlərə gedirdim.

● **Vidadi Əliyev:** Mən indi də kinoya dəvət alıram. Odur, rejissor stolun üstünə ssenarini gətirib qoyub. Çəkilişlər Şamaxıda olacaq. Deyirəm ki, mənim səhhətimə uyğun deyil, əvvəlki əhvalda da deyiləm. Yəni dəvətlər yenə də var...

● **Teatrdan uzaqlaşdığınız bu müddətdə sizinlə heç maraqlanan olmayıb? Əlaqədar qurumları nəzərdə tuturam...**

● **Elmira İsmayılova:** Yox, niyə maraqlansınlar? Nəylərinə lazımdır? Onlara lazım olmayanlara ögey baxırlar.

● **Vidadi Əliyev:** Həyətdə qonşular da bizə fəaliyyətimizə görə təqaüdün, mükafatın verilib-verilməməsi ilə bağlı soruşurlar. Deyirəm ki, hər adama vermirlər ki... Uzun illər teatrda, kinoda can qoyduq, təəssüf ki, axırda da belə münasibət görürük...